

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Altes Testament, 2. Teil - Cod. Aug. perg. 89

[S.l.], Datierung unklar

Esra I; prologus

[urn:nbn:de:bsz:31-67620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67620)

Tertia decima mensis duodecimi. q̄
uocatur adar. Hinc enim diem opt̄ d̄
meroris et luctus eis uertit̄ i gaudio.
ut et uos inter ceteros festos dies h̄t
habere de diem. et celebrare eā cū om̄i
leticia. ut et ip̄sterū cognoscāt. om̄is
q̄ fidelit̄. p̄s̄. obediunt. dignā p̄fide
recte mercedem. q̄ aut̄ insidiant̄ rog
no eoz p̄re p̄scelere. om̄is aut̄ p̄uun
tia et ciuitas q̄ noluerit sollemnitate
huius ee p̄nceps. gladio et igne p̄eat. et d̄
delectur. ut n̄ solū h̄ōib. s̄ et bestis i
uia sit insensu p̄teritū. p̄ exemplo cō
tenpt̄. et iobediēte. **Explicit liber
esther. Incipit prologus eusebi
heronimi.** ¶ **E S D R A**
Arum difficilior sit fare. qd̄ p̄
lectis amegare. n̄ diuū statu.
nam neq; ub̄ aliq; in p̄uūtib. abmie
re sententia ē. et magnitudo oneris
ip̄sū. ita ceruices p̄nit. ut ante sub
faste ruendū sit. sit q̄ leuandū. Et
redunt ad hoc iudoz studia. q̄ om̄e
qd̄ scribunt. reprehendendū putant. et
interdum se se sciētia repugnantē.
et publice lateant q̄ occulte legunt.
itanti ut clamore compellat. et dice.
dñe liba animā meā alabris iniquis.
et alingua dolosa. it̄i annus ē qd̄ s̄p̄
scribitis. atq; scribitis. ut esdre libz
ub̄ de hebreo t̄s̄s̄erā. q̄ n̄ habeatis ḡ
ta et latina uolumina. aut̄ q̄cū illud
ē. qd̄ an̄b uertit̄. n̄ statim ab om̄ib. cō
sp̄uendū sit. frustra aut̄ ut ait qd̄
nit. ne qd̄ aliud fatigando nisi odium
q̄rere. extreme dementie ē. itaq; ob
secro uos mi dom̄i uou. et rogati me
tarissimi. ut p̄uata lectione contē

ti. libz n̄ effertis in b̄ublinū. n̄ fasti
dioso iuge rano cibos. iurensq; eoz
fiḡt̄ alium. q̄ iudicare t̄m dealus. et
ip̄i fare nichil noluerit. Si q̄ aut̄
frat̄ū d̄. q̄b. mā n̄ displiceat. h̄ō r̄
biatis exemplar. admonentes ut
hebraea noīa q̄z grandis in hoc copia
ē. distincte et p̄ inter ualla t̄s̄s̄erā.
nichil enī p̄derit emendasse libz.
nisi emendatio libzarioz diligētia
et seruet. Jequeq; moueat q̄ unius
an̄b editus ē lib. n̄ apocryfoz. tertū
et q̄ta libri somnis delectet. qz et
apud hebreos esdre neemieque ser
mones. iūmū uolumen coartant.
et q̄ n̄ h̄ntur apud illos. hec d̄ ex xiiii
senib. d̄ p̄cū abiciēda. Si quos aut̄
lex. ub̄ opposuerit interpretes. quoz
exemplaria uarietas p̄a lateat.
et eueria demonstrat. n̄ potest utiq;
uerū adseri qd̄ diuersū ē mutare
enī ad euāgelia in q̄b. multa po
munt̄ de ueteri testamento. que
apud lxx. interpretes n̄ h̄ntur. ue
lit̄ illud qm̄ nazareus uocabi
t̄. et ex egypto uocauit filium meū.
et iudebit̄ inque et p̄miserit. ml
tag. alia. q̄ latiori op̄i seruam̄.
et q̄te ab eo ubi scripta sunt. Cū
qz p̄ferre n̄ potuerit. uos legite
de his exemplarib. q̄ in p̄ an̄b
edita. maledicoz cotidie linguā
et fodunt. s̄ ut ad conpendium
ueniā. certe qd̄ in latinū s̄ū. eq̄l
simū ē. edidi aliqd̄ qd̄ n̄ h̄etur
ingreco. uel aliter h̄etur quā
ame uerū ē. qd̄ interpretem la
mant. Inrogent̄ hebreos. et

et rithata

ip̄is auctorib; r̄silationi mee. uel
atominodeit. arrogant. ul' dero
gent fide. Porro aliud ē si clausio
qd̄ dicit̄ oculis in uolunt̄ maledicē
i n̄ imitant̄ grecoꝝ studiū i beniuo
lentia. i q̄ post lxx. translators. iā
xp̄i ewangeliō coruscante. iudeos
i hebionitas legis ueteris inter p̄
res. aquilam uidelicet. s; immachū.
i theodononē. curiose legunt. i per
origenis laborem. in e; attaoit. in
etaplois. ecclesiis dediturunt q̄nto
magis latinū gram eē debereit. qd̄
exultantē ceruereit. gretā ase ali
qd̄ unctari. Primum eim magnos sup
tūū ē i infinite difficultatis. exem
pla posse h̄e omnia. deinde i quiba
buerunt i hebrei sermons ignari
ō. magis errabūt. ignorantos quis
emultis ueris dixerit. Qd̄ i sapiē
tissimo cuidam. in y. apd̄ gretos ac
cidit. in interdū scripture sensū
relinq̄ns. unū tūū libet inter p̄tis
sequerit errorem. gloo aūt q̄ hebre
lingue latinū paruanū h̄emus scie
tiam. i latinis n̄b ut tūq; sermo
n̄ de ē. i de alio magis possum iu
dicare. i ea q̄ ip̄i intelligunt. in unā
lingua ex p̄mere itaq; licet exedra
sibilet uictor. q; si n̄ intendia iac
ret. nūq; meū uiuante xp̄o silebit
eloq̄m. i p̄tisa lingua habbit u
er. Legant q̄ uolunt q̄ nolunt abi
tiant. euentilent apices. litteras
calumment. magis inā caritate p̄
uotabor. ad studiū. q̄ illoꝝ detrac
tione i odio de r̄rebor. **Explicit**
p̄logus heronimi. p̄ h̄nterimel

Oratio Incipit tertius eiusdem. o
nanno p̄mo cyri regis ysaaz et iā i
pleret. ubi d̄m ex ore heremie. susci
tauit d̄ns sp̄m cyri regis ysaaz. i r̄s
dixit uocē in uniuerso regno suo.
i p̄scripturam dicens. Hec dicit cy
rus rex ysaaz. omnia regna t̄re. dedit
m̄ d̄ns d̄s reli. i ip̄e p̄cepit m̄. ut edi
ficarem ei domū in ierlm. q̄ ē in iu
dea. Quos ē in iud̄ de uniuerso ip̄o cō
sit d̄s illi tūū ip̄o ascendat ierlm q̄ est
i iudea. i edificet domū d̄m di isrl.
ip̄e ē d̄s q̄ ē in ierlm. i om̄s reliqui
i iunctis locis ubi tūq; habitant adiu
uent eū iuri de loco suo. i argento
i auro. i substantia. i pecorib;. excep
to qd̄ uoluntarie offerunt templo
d̄i. qd̄ ē in ierlm. i surrexerunt p̄
tipes patrū de iuda. i beniamin. i sa
cerdotes. i leuite. i om̄s tūū suscita
uit d̄s sp̄m ut ascenderent ad edifica
dū templū d̄m. qd̄ erat in ierlm. u
niuersiq; q̄ erant i circuitu adiuue
runt manus eoz. in uasis argente
is i aureis. in substantia. i numeris
i iugessilecti. excep̄tis h̄is q̄ sponte ar
tulerunt. rex q; cyrus p̄tulit uasa
templi d̄m. q̄ tulit nabuchodonosor
de ierlm. i posuerat ea in templo d̄i
sui. p̄tulit aut̄ cyrus rex ysaaz. p̄ma
m̄ i mitridatis. filii gazabaz. i admi
nerunt ea. salabassar. p̄ncipi iude
hic ē numerus eoz. fiale auree tri
ginta. fiale argentee mille. cili
uiginti nouem. scyfi aurei triginta.
scyfi argentei. secundi. h̄dringenti
decim. uasa alia mille. Omnia uasa
aurea i argentea. milia. q̄dringenta.

Omnis autem salabassar. cum his qui
 ascendebant de transmigratione babilo-
 nio in iherusalem. hi sunt filii primitie qui
 ascenderunt de captiuitate. qui remissi-
 lit nabuchodonosor rex babilonis. in
 babilone. Et reuerti sunt in iherusalem. et iuda-
 umis qui sunt in iherusalem. qui uenerunt
 cum zorobabel. hiesua. neemias. saraias.
 rahelaias. moyses. marдохai. belsan. mel-
 phar. beguias. reuim. baana. numerus
 uiros. ipsi israel. filii pharos duo milia
 centum septuaginta duo. filii sephethia
 trecenti septuaginta duo. filii area.
 septingenti septuaginta quinque. filii
 bethmoab. filios. iosue. ioab. duo mi-
 lia uiginti duodecim. filii helam qua-
 dringenti quinquaginta quatuor. filii zer-
 thua nongenti quadraginta quinque. filii
 zacchai. septingenti sexaginta. filii
 banu sex centi quadraginta duo. filii
 abad. mille ducenti uiginti duo. fi-
 lii adonicham. sex uiginti sexaginta
 sex. filii beguias. duo milia quinquaginta
 sex. filii hadin. quadringenti quin-
 quaginta quatuor. filii ater. qui erant
 ex hiezechia. nonaginta octo. filii be-
 lai trecenti uiginti tres. filii ioza. cen-
 tum duodecim. filii asom. ducenti
 uiginti tres. filii gebbar. nonaginta
 quinque. filii bethleem centum uiginti
 tres. uiri nepthe. quinquaginta sex.
 uiri anathoth centum uiginti octo.
 filii armamedh. quadraginta duo.
 filii tariathiaz. cephanas. et beroth.
 septingenti quadraginta tres. filii ra-
 ma. et gaba. sex uiginti uiginti unum.
 uiri machmas. centum uiginti duo.

uiri bethel. et tar. ducenti uiginti tres.
 filii nebo. quinquaginta duo. filii mag-
 bis. centum quinquaginta sex. filii he-
 lam. alterius. mille ducenti quinquaginta
 quatuor. filii arum. trecenti
 uiginti. filii lodadim. et eno. septin-
 genti uiginti quinque. filii iericho. tre-
 centi quadraginta quinque. filii senaa. tria
 milia sex uiginti triginta. sacerdotes.
 filii idai in domo hiesue. nongenti.
 septuaginta tres. filii emmer. mille
 ducenti quinquaginta duo. filii phel-
 sui. mille ducenti quadraginta septem.
 filii arum. mille decem et septem. le-
 uite. filii iosue. et zedimhel. filios. ode-
 ma. septuaginta quatuor. cantores. filii
 asaph. centum uiginti quatuor. filii ianu-
 torum. filii sellu. filii ater. filii tel-
 mon. filii accub. filii itta. filii solui.
 uniuersi centum triginta nouem.
 natimel. filii sia. filii asuqaha. filii
 rebbaoth. filii cheros. filii siaa. filii
 phadon. filii lebana. filii abaga. filii
 accub. filii agab. filii selma. filii aman.
 filii gaddel. filii gaer. filii rabaa. filii
 rasin. filii nechoda. filii gazem. filii
 ara. filii asca. filii belee. filii asemmaa.
 filii munim. filii neptulim. filii be-
 chub. filii acupha. filii arur. filii nel-
 hach. filii maida. filii arsa. filii bertu.
 filii silara. filii rhema. filii nesia. filii
 acupha. filii sex seruos. salomomo.
 filii sorelter. filii superedh. filii pha-
 ruda. filii ala. filii derton. filii gedel.
 filii saphata. filii athil. filii phocerechi.
 qui erant de asaba. filii anni. omnes na-
 timel. et filii seruos. salomomo. tre-
 centi nonaginta duo. et hi qui ascende-

runt. de thelmela. thelarfa. cerub.
 y dou. y mer. y n ponuerunt iudica
 re domu patru suoz y semen suum
 utrum ex isrl eent. filu delana. filu
 thobia. filu negoda. sexingenti qu
 quaginta duo. y defilus sacerdotu.
 filu obia. filu attos. filu berzellan. q
 accepit defiliab. berzellan. galadmo.
 uxorem y uocat e nom eoꝝ. In que
 fuerunt scriptura genealogie sue
 y n inuenerit. y eietti o de sacerdo
 no. y dixit atharatha. eis. ut no
 comederent de sca scoꝝ donet sur
 geret sacerdos doctus atq; pfectus.
 Omnis multitudo q; unus. quadra
 ginta duo milu trecenti sexaginta.
 exceptis seruis eoꝝ y ancillis q; erat
 septem milu trecenti triginta sep
 tem. Et unpis cantores atq; canta
 trices ducenti. Equi eoꝝ sexingen
 ti triginta sex. muli eoꝝ ducenti q
 draginta quq; cameli eoꝝ qd; in
 genti triginta quq; asini eoꝝ sep
 tingenti unguiti. y de pncipib; pa
 trum cu igroderent templu dñi.
 qd e iherlm. fonte obtulerunt
 idomni di. adertruenda ea in loco
 suo. scdm iures suas dederunt in
 impensas opus anni. solidos qdragim
 ta milia. y mille argenti. minas.
 quq; milia. y uestes sacerdotales ce
 num. hntauerunt ergo sacerdotes y
 leuite de ppo. y cantores. y canto
 res. y matthei. inrbib; suis. inuui
 fuisq; isrl in ciuitatib; suis. **I**n que
 uenerat mensis septimi. y erat fi
 liu isrl in ciuitatib; congregat est
 ergo pps q; ur in iherlm. y sur

111

(11)

rexit iosue filu ioseda. y fros ei sacer
 dotes. y zozobabel. filu saladibel. y
 fros ei. y edificauerunt altare di isrl.
 ut offerrent ieo holocaust. oma
 ta sic scriptu e in lege moysi uiri
 di. conlcauerunt aut altare sup ba
 les suas. detrentib; eos pccatum
 pplis riaz. y obtulerunt sup illud
 holocaustu dño. mane y uelpe. fe
 cerunt que solemnitate tabnacoz.
 sic scriptu e. y holocaustu dieb; sin
 gulis pordine scdm pceptu opus
 diei idie suo. y post h holocaustum
 iuge. tam mikalendis. qm uniu
 sis sollempnitatib; dñi. q; erant. y sceta
 re. y ionub; inq; ultru offerrebat
 munus dño. apmo die mensis sep
 timi. repunt offerre holocaustum
 dño. porro templu di. fundamur
 dum erat. dederunt aut pecunias
 latonus y tementarius. Libunq;
 y potan. y oleu si domus. tyruo
 que ut deferret ligna ced: ma de
 libano. ad mare ioppes. uoxa qd
 ptepat tyruo rex piaz. eis. **Q**uo
 aut scdo. aduent eoꝝ. ad templu di
 iherlm. in mense scdo. repunt zoz
 babel filu salathel. y iosue filu iose
 dech. y reliqui de frub; eoꝝ sacerdo
 tes y leuite. y omis q; uenerat decap
 tuitate iherlm. y stauerunt leui
 tas augmunt annis y sup. ut urge
 rent opus dñi. steterunt iosue filius
 ei. y fros ei codimibel. y filu ei. y filu
 uida. q; in. ut iudicaret sup eoꝝ
 q; faciebant opus in templo di. filu
 enadad. filu eoꝝ. y fros eoꝝ. leuite.
 fundato igitur acementarius templo

111

dñi. steterunt sacerdotes in orientibus
 tñ nobis. et leuite filii asaph in cymba-
 lis ut laudarent dñm. p̄man dñs regis
 isrl. Et stinebat in ymnus. et confessione
 dñi. qm̄ boni qm̄ ierim̄ m̄ia ei super
 isrl. om̄is q̄ ip̄s uociferetur clamore
 magno. et laudando dñm. eo qd̄ fundi-
 tū ēēt templū dñi. plurimū et desacer-
 dotib; et leuitis. et p̄ncipes patrū. et seno-
 res q̄ uiderant templū p̄mo cū fūda-
 tū ēēt. et hoc templū iocis eoz. flectit
 uoce magna. et multi uociferantes ne-
 ticia. eleuabāt uocē. n̄ poterat q̄sqm̄ co-
 gnoscere uocē clamoris letantū et uocē
 fletus ip̄s. cōmixtū cū ip̄s uocifere-
 bat. clamore magno. et uox audiebatur
 paul̄. audierunt aut̄ hostes iude. et ben-
 iamin. qz filii captiuitatis edificaret
 templū dñi dō isrl. et accedentes ad zo-
 robabel et ad p̄ncipes patrū dixerunt eis.
 Edificem̄ uobiscū qz ita et ut uos. q̄r̄m̄
 dñm ur̄m. ecce nos immolabim̄ uicti-
 mas. ex dieb; a soraddan. regis assur q̄
 adduxit nos huc. et dixit eis. zorobabel.
 et iohue et reliq̄ p̄ncipes patrū isrl. n̄ ē
 ub̄ et ub̄ ut edificemus domū dō nr̄i.
 s; nos ip̄i soli edificabim̄ dñi nr̄i dō
 sic p̄cepit ub̄ tyrius rex p̄laz. sc̄m̄ ē igitur
 tur ut ip̄s t̄re impediret manū ip̄s iu-
 de. et turbaret eos in edificando. cōdu-
 xerunt aut̄ adūsū eoz et filios eoz ut de-
 struerent et filii eoz. om̄ib; dieb; ty-
 ris. regis p̄laz. et us; ad regnū dāru re-
 gis p̄laz. In regno aut̄ asueri p̄ncipio
 regni ei scripserunt. accusationē aduer-
 sus h̄tatores iude et ierim̄. et in dieb;
 artaxerxis scripsit besella. mitridatis
 etABEL. et reliq̄ q̄ erant. ierim̄ eoz. ad

artaxerxen. regē p̄laz. et p̄sila aut̄
 accusatoris scripta erat h̄. r̄iace. et lege-
 bat sermone h̄. ro. reum. beel. reem.
 et samlai. scriba. scripserunt epistolam
 unā de ierim̄. artaxerxi regi huius tempo-
 ri. Reum. beel. reem. et samlai scribe-
 et reliq̄ et filios eoz. danai. et phar-
 sathi. terphalei. ap̄harlaei. erthuaei.
 habilloni. susanne. canei. d̄. rei. clau-
 re. et ceteri de gentib;. qd̄ misit ut ascen-
 daret naphar. magū et gl̄osus. et h̄tare eas
 fecit in ciuitatib; samarie. et reliq̄ re-
 gionib; in flumen iudae. hoc ē exem-
 plar epistolae. q̄ miserunt ad eū. arta-
 xerxi. regi serui tinnuri q̄ d̄. tinnun-
 um salute dicitur. notū sit regi qz ui-
 dei q̄. ascenderunt a te ad nos uenerunt
 ierim̄. nuntiate rebelle et pessimā.
 q̄ edificant et struunt muros ei
 et parietes et ponentes. nūc igitur no-
 tum sit regi qz si ciuitas illa edifica-
 ta fuerit. et muri ei instaurati. tri-
 butum. et uetigal. et annus reditus
 n̄ dabunt. et us; ad reges. h̄. non p̄ue-
 niet. nos ergo memores. salis. qd̄ i-
 palatio comedim̄. et qz lesiones regis
 iude nefas ducim̄. idcirco misim̄ et
 nuntiamus regi ut recenseas in libris
 historiaz patrū tuoz. et inuenies scrip-
 tū in cōmentariis. et sciens qm̄ urbs illa urbs
 rebellis ē. et nocens regib;. et p̄ncipis.
 et bella etiam mea ex dieb; antiquis.
 Quā obrem et ciuitas ip̄a destructa
 ē. nuntiamus nos regi. qm̄ si ciuitas
 illa edificata fuerit. et muri ip̄i instau-
 rati. possessionē tinnunū n̄ habebis.
 ub̄ misit rex. ad reum. beel. reem.
 et samlai scribam. et ad reliq̄ q̄ erant

i filiis eorum habitatores samarie et ceteris
 transfluminis salutem dicens et pace acula
 tionem quod misistis ad nos manifeste let
 ta est coram me et ante preceptum est et reu
 fuerit iuenerit quoniam ciuitas illa
 adiebat amicos aduersum reges rebel
 lat et seditiones et plura etiam mea
 nam et reges fortissimi fuerunt iherusalem
 quod et dominum omnium regionum que transfluminis
 est tributum quod et uectigal et reditus ac
 cipiebant nunc audite sententiam ut
 prohibeatis uiros illos et urbs illa non
 edificet. donec si forte aque iussu fuerit
 uide te ne negligent huius impleatis
 et paulatim crescat malum et reges
 namque exemplum edicti artaxerxis re
 gis lectum est coram reum beel teem
 et samaria scribis et consiliariis eorum et
 abierunt festum iherusalem ad iudeos
 et prohibuerunt eos ibi habitare et robore
 nunc inter iussu est opus domini dei in
 iherusalem et non fuerit uel ad amicum secundum
 regnum daru ysaie. **P**phetauerunt autem
 aggeus propheta et zacharias filii addo
 prophetas ad iudeos quod erant iuda
 et iherusalem in nomine dei israel nunc surrexe
 runt zorobabel filii salathiel et iosue
 filii iosedech et cepunt edificare tem
 plum dei iherusalem et cum eis propheta dei adiu
 uantes eos in ipso autem tempore uenit
 ad eos tatanai qui erat dux transflu
 men et starburannai et consiliarii eorum
 fuerunt dixerunt eis quod dedit uobis fili
 um ut domum hanc edificaretis et
 muros hos instauraretis ad quod respon
 domini eis quod esset nomina hominum auctores
 illi edificatio octo autem dies eorum factum
 est sic senes iudeorum et non ponere in

bere eos platur que in res addam
 um referret et tunc satis facere aduersus
 accusationem illam. Exemplar epi
 stule que misit tatanai dux regio
 nis transflumen et starburannai
 et consiliarios eius apharesacae qui erat
 transflumen addarum regem. Sermo
 que miserunt ei scriptus erat. dario
 regi pax omnis notum sit regi ille
 nos ad iudeam provinciam addomum
 dei magnam que edificatur lapide uo
 luto et ligna ponunt imperantibus
 opusque illud diligenter extruunt
 et crescit in manibus eorum. Interrogau
 imus ergo senes illos et ita diximus eis
 quis dedit uobis potestatem ut domum
 hanc edificaretis et muros instau
 retis. et nonia eorum quoniam iussu ab eis
 ut munitur in quod scriptum nonia eorum
 quod sunt principes iudeorum in uicemodi autem ser
 monem responderunt nobis dicens non
 sumus serui dei celi et terre et edificamus
 templum quod erat extructum ante
 hos annos multos quod rex israel mag
 nis edificauerat et extruxerat post
 quam autem ad iratum diuina puocauerunt
 patres nostri deum celi et iradidit in ma
 nus nabuchodonosor regis babiloni
 caldei domum que hanc destruxit et
 templum eius tradidit in babilonem. Summo
 autem primo regi regis babilonis ty
 rius rex posuit edictum ut domus
 dei edificaretur. Jam et uasa templi
 dei aurea et argentea que nabuchodo
 nosor tulerat de templo quod erat
 iherusalem et asportauerat ea in templum
 babilonis et dicitur quod salabassar uo
 cabulo que et principem constituit duxque

ei her uasa tolle et uade et pone ea
in templo quod est in ierusalem et domi dei
edificetur in loco suo: tunc itaque lassu
bassar ille uenit et posuit fundamenta
templi dei in ierusalem et ex eo tempore
usque nunc edificatur et nondum completum
est: nunc ergo si uideret regi bonum recte
scire in bibliotheca regis que est in babilo
ne in ierusalem nam a cyro rege iussu
sit ut edificetur domi dei in ierusalem et uo
luntate regis super hac remittat ad nos:
vii. Tunc datus est preceptum et retentuerunt
in bibliotheca libros que erant reposita
in babilone et inuentum est in ierusalem
quod est castrum in madena: primum uolu
men unum: talisque scriptus erat in eo
commentarius: anno primo cyri regis
cyrius rex decreuit ut domi dei que est
in ierusalem edificaretur in loco ubi imolebatur
hostias et ut ponantur fundamenta sub
portantia altitudinem cubitos: sexa
ginta et latitudinem cubitos: sexagun
ta ordines de lapidibus in politis tres
et ordines de lignis nouis: sumptus
autem de domo regis dabuntur: et uasa
templi dei aurea et argentea que nabu
chodonosor tulerat de templo ierusalem
et adtulerat ea in babilone reddantur
et referantur in templo ierusalem in locum
suum que posita sunt in templo dei: sunt
ergo tannai diu regionis que est
in flumine starburannan et silari
uri apharsacher que est in flumine
perit redire ab illis et dimittere fie
ri templum dei illud ad iudaeos et se
moribus eorum domi dei illa edificetur
in loco suo: si et ante preceptum est quod oportet
fieri a prophetis iudeos: illis ut

edificetur domi saluetur ut de archa re
gis id est de tributo que datur de regio
ne in flumine studiose sumptus deum
iuris illis ne impediat opus: quod si
necesse fuerit ut utulos et agnos
et hedos in holocaustum deo relictum frumē
tum saluum et oleum secundum ritum sa
cerdotum que in ierusalem datur eis pro
singulos: ne sit in aliquo circumonia et
offerant oblationes de relictis: ore imp
uta regio et filios eius: ante ergo positum
est decretum ut omnis homo que habet utra
que uertit iustionem tollatur lignum
de domo ipsi et erigatur et figurat in eo
domi autem eius publicetur: de autem que habitare
fecit nomen suum ibi dissipet omnia reg
na et populum que extendit manus suas
ut repugnet et dissipet domum dei illa
que est in ierusalem: ego datus statum decretum
quod studiose impleri uolo: igitur tannai
nau diu regionis in flumine et star
burannan et silari ei secundum quod pre
cepit darius rex et diligenter exsecu
ti sunt: seniores autem iudeos edificabant
et prophetae uasa ipsorum: aggeri aphe
tharic filii addo et edificauerunt
et astructi uerunt iubente deo israel et iube
re cyro et dario et artaxerxen regibus
psalm: et compleuerunt domum dei ista usque
ad diem tertium mensis datus que est
annus sextus regni datus regis: fe
rerunt autem filii israel sacerdotes et leu
ite et reliqui filios: in migrationis dedi
catione domi dei in gaudio: et obtule
runt in dedicatione domi dei utulos
centum arces ducem agnos qui
dringentos hircos caprarum: prope to
tus israel duodecim uasa in numerum

vii.

tribuum isrl. statuerunt sacerdotes in
 ordinibus suis et leuitas in quibus in uicibus
 suis super opera dei ierusalem. sic scriptum est in
 libro moysi. **F**ecerunt autem filii israhel
 gratias pasche. quarta decima die men-
 sis primi. Purificati enim fuerant sacer-
 dotes et leuitas. quia unum omnium mundi ad-
 molandum pascha. in unum filius israhel
 migratio. et fratribus suis sacerdotibus
 et sibi. et comederunt filii israhel. qui reuerti
 fuerunt de filii migratione. et omnes qui
 se sepeauerant a contaminatione ge-
 nium terre ad eos. ut querebant dominum deum
 israhel. Et fecerunt sollempnitatem azimo-
 rum septem diebus. ietitia. quoniam iustificauit
 ut eos dominus. et uerterat cor regis
 assur ad eos. ut adiuuaret manum eorum
 in opere domus dei israhel. **P**ost haec uerba in
 regno artaxerxis regis persarum. esdras
 filii sarai. filii azariae. filii elchie.
 filii sellu. filii sadoth. filii achnon.
 filii amaria. filii azariae. filii mo-
 roioth. filii zaraiae. filii ori. filii bo-
 ci. filii labisue. filii sineeo. filii elea-
 zar. filii aaron. sacerdos ab immo-
 ipse esdras ascendit de babilone. ipse
 scriba uelox in lege moysi. qui dedit
 dominus deus israhel. et dedit ei rex secundum
 manum domini dei eius super eum. omnes peti-
 tionem eius. et ascenderunt de filiis israhel.
 et de filiis sacerdotum. et de filiis leuitarum.
 et de cantantibus. et de ianitoribus. et de na-
 tumis ierusalem. anno septimo ar-
 taxerxis regis. et uenerunt ierusalem.
 mense quinto. ipse est annus septimum
 regis. in primo die mensis primi ce-
 pit ascendere de babilone. et primo
 die mensis quinto uenit ierusalem iux-

viii.

ta manum dei sui bonam super se. Esdras enim
 parauit cor suum ut intelligeret legem
 domini. et faceret et doceret israel preceptum et iu-
 ditium. hoc est autem exemplum epistole
 edicti. quod dedit rex artaxerxis esdre
 sacerdoti et scribe. erudito israhelitarum.
 et preceptis domini. et ceremoniis eius israel.
 artaxerxis rex regum esdre sacerdoti et
 scribe legis dei relictissimi saluati.
 Plene decretum est. ut cuiusque placue-
 rit in regno meo de populo israhel. et de sacer-
 dotibus eius. et leuitis uel ierusalem. rectum uadat.
 Et facie enim regis et septem scribarum. et
 missus est. ut uisites iudeam. et ierusalem.
 in lege dei tui. que est in manu tua. et ut feras
 argentum et aurum. quod rex et filiiatores
 eius sponte obtulerunt deus israhel. tui ierusalem
 tabernaculum est. et omne argentum et aurum.
 quod cuiusque in ueneris in uicibus primarum bi-
 bilonis. et populo offerre uoluerit. et de
 sacerdotibus. qui sponte obtulerunt do-
 num dei sui. que est ierusalem. libere accipe. et
 studiose eme de hac pecunia. ut uolueris.
 ariteros. agnos. et sacrificia. et libamina
 eorum. et offer ea super altare templi dei
 uiri. quod est ierusalem. Sed et si que tibi et fratribus
 tuis placuerit de reliquo argento et
 auro facias. iuxta uoluntatem domini.
 causa que que datur tibi in ministerium do-
 mi dei tui. trade in respectu dei ierusalem.
 Sed et cetera que opus fuerit in domo
 dei tui. quantum cuiusque necesse est ut ex-
 pensas. dabis de thesauro. et de fisco
 regis. et tunc. Ego artaxerxis rex
 statui atque decreui. omnibus custodi-
 bus arche publice. que est in flumine. ut
 quod cuiusque petierit a uel esdre sacer-
 dos scriba. Leges dei relictissimi. abque mora

x.

detio us; ad argentum talenta centum
 et us; ad frumenta choros centum. et us;
 ad unguentos centum. et us; ad baros o
 lei centum. sal uero absque mensura;
 Omne quod ad regnum dei pertinet tribuat
 diligenter in domo dei teli. ne forte uasta
 tur. et regnum regis et filios eius. vobisque
 notum faciam de uniuersis sacerdotibus; et le
 uitis. cantoribus. iunioribus. natiuitatis.
 et ministris domini dei. huius. ut uectigal
 et tributum. et annonas non habeatis potes
 tate imponendi super eos. Tu autem es dicit
 secundum sapientiam dei tui. quae est in manu tua. con
 stitue iudices et praesides. ut iudicent om
 nia populo quae transierint. his iudicet quae no
 uerint legem dei tui; et in iustos docere
 libere. et omnes qui non fecerint legem dei tui. et
 leges regis diligenter. iudicium erit
 deus eo siue in morte. siue in exilium si
 ue in condemnatione substantie eius. uel
 certe in carcere. Unde dicit dominus deo patrum
 nostrorum. quae dedit hoc in corde regis. ut glori
 ficaret domum domini. quae est iherusalem. et in me
 iherusalem. in uia sua coram rege. et filiis ro
 ribus eius. et uniuersis principibus regis potestati
 bus. Et ego confortatus manu domini dei mei
 quae erant in me. congregaui de israel principes.
 quae ascenderunt mecum. hi ergo principes
 familiae. et genealogia eorum. quae ascende
 runt mecum. in regno artaxerxis regis
 de babilone. de filiis finees. gerson. de
 filio thamar. daniel. de filiis dd. artus.
 de filiis sechemae. et filio pharos. zacha
 rias. et cum eo numerati sunt uiri centum
 quinquaginta. de filiis phaeth moab.
 eloenai. filius azarie. et cum eo ducti
 uiri. de filiis sechemae. filii iezechiel.
 et cum eo trecenti uiri. de filiis addana

berth. filii ionathan. et cum eo quinquaginta
 uiri. de filiis helam isaias filii athaliae.
 et cum eo septuaginta uiri. de filiis sapha
 thiae. uebedia filii nichabel. et cum eo oc
 tuaginta uiri. de filiis ioab. abedia. fi
 lii iehibel. et cum eo ducenti decem. et octo
 uiri. de filiis selomith. filii iosiphiae. et
 cum eo centum sexaginta uiri. de filiis be
 bu. thatharias. filii bebai. et cum eo uigin
 ti octo uiri. de filiis ex ead. iohannan. fi
 lii echerhan. et cum eo centum decem uiri.
 de filiis adonitani. quae erat nouissima. et
 haec nomina eorum. eliseleth. et hibel. et sama
 ias. et cum eis sexaginta uiri. de filiis begui
 iathan. et zactur. et cum eis septuaginta
 uiri. congregaui autem eos ad flumen qui
 dicitur ad hannan. et mansimus ibi die
 bus tribus. Quaesuique populo et sacerdo
 tibus. de filiis leui. et inueni ibi. itaq; mi
 si helixer. et arihel. et semeam. et helna
 than. et iasibeth. alterum helnathan.
 et nathan. et zachariam. et mesolan.
 principes. et ioarib. et helnathan. sapie
 tes. et misi eos ad heddo quae est prima in cal
 phiae loco. Et postquam in ore eorum uerba
 locuerunt ad adonim. et ad fratres eius. natiuitatis
 eos in loco calphiae. ut adducerent nobis
 ministros domini dei nostri. et adduxerunt
 nobis per manus domini nostri bona. super nos uir
 doctissimus. de filiis moalli. filii leui.
 filii israhel. et sara adiam. et filios eius et fratres
 eius. decem et octo. et asabiam. et cum eo elai
 am de filiis merari. fratres eius. et filios eius
 uiginti. et denannoneis quod dederat
 dd et principes. ad ministeria leuitarum.
 natiuitatis. et xx. omnes hi sunt nomina
 uocabantur. et praedicti uiri ieiunium uir
 ta fluminis hannan. ut ad flugeremur

.xi.

coram dno do nro. et petere ab eo
 uiam rectam nob. et filio nris. uniu
 se que substantie nre. Erubui em pe
 tere regem auxilium. et egros q dese
 derent nos ab inimico inua. quia
 dixeram regi. man di nri e h' omis
 quaquerrant eu in bonitate. et in pui
 ei et fortitudo ei et furor. sup omis q
 derelinquunt eu. Jeunayum aut.
 et rogatum dm nrm phoc. et euent
 nob. pphere. Et separau de pncipibus
 sacerdotu duodecim. sarab. aau. ala
 bian. et cu eis de frub. eoz detem. ad
 pendique eis argentum et auru. et
 uasa. et cetera domi di nri. q obtulerat
 rex. et filiaros ei. et pncipes ei. inu
 usulq. isrl eoz q iuenti fuerant. et
 adpendi in amb. argenti talenta
 sexcenta quinquaginta. et uasa ar
 gentea centu. auri centum talenta.
 et cetera aureas uiginti q hebant
 solidos mellenos. et uasa aeris fulge
 tis optimi duo pulchra. ut aurum.
 et dixi eis. Quos scdm. et uasa sca.
 et argentum. et aur. qd sponte obla
 tum e dno do patriam nroz. vigila
 te et custodite donec ad pedes cora
 pncipib. sacerdotu et leuitaz. et du
 tib. famulaz. isrl in ierlm. in thesau
 ru domi di. Susceperit aut sacer
 dotes et leuite pondus argenti. et au
 ri. et uasoz. ut deferret ierlm. in
 domu di nri. pmouim ergo afluue
 hanaia duodecimo die mensis pmi.
 ut pgeremus ierlm. et man di nri
 fuit h' nos. et liberauit nos de manu
 inimici. et insidiatoris inua. et ue
 ninu ierlm. et mansim ibi dieb. tri

bus. Die aut qsta ad pensum e argen
 tum et aur. et uasa in domo di nri. p
 manu remmoth. filii urie sacerdo
 tis. et cu eo eleazar. filius finees.
 et cu eis iozaded. filius iosue. et no
 dana. filius bennoi. leuite. iuxta
 numeru et pondus om. Descriptu
 q. e omne pondus. in tempore illo. q.
 et q uenerant de captiuitate filii
 in migratione. obtulerunt holo
 caustomata do isrl. utulos duo
 detem. ponu isrl. arietes. et vi
 agnos lxxvii. hircos. pccu. xii.
 Omnia in holocaustum dno. dede
 runt aut edita regis satrapis. q
 erant de conspectu regis et ducib. in
 flumen. et eleuauerunt pilam et
 domu di. Postq. aut. hec comple
 ta s. accesserunt ad me pncipes duc
 tes. s. e. separar. p. isrl. et sacer
 dotes et leuite. ap. isrl. et de ab
 omniatib. eoz. ch. manei. iude
 licet. et etheri. et phere. et. et iebusei.
 et ammanitaz. et moabitaz. et e
 gypcioz. et amozreo. Zulert
 eu de filiis. eoz sibi et filio suo.
 et commiscuerunt semen scdm. cu
 p. isrl. et. Man. et iam pncipum
 et magistratu fuit in isrl. q. de
 hat pma. Cuiq. audissem sermo
 ne uti. scidi passu meu. et timu.
 et euelli capillos capiti mei. et ar
 be. et sedi merens. Comuenerunt
 aut ad me omis q timebant ubi
 di isrl. p. isrl. q. de
 captiuitate uenerant. et ego se
 debam tristis. us. ad sacrificium
 uestimiu. et in sacrificio uestimiu

no surrexi de afflictione mea. et
 fasso pallio et tunicam. curavi curia
 in genua mea. et expandi manum meam
 ad dominum deum meum. et dixi. De misericordia
 fundos. et erubescit levare faciem
 meam ad te. quoniam iniquitates nostras
 multiplicavit super caput nostrum. et delicta vestra
 creverunt usque in celum. adiecit patri
 nostrorum. et nos ipsi peccatum genuerunt
 usque. addiderunt iniquitates nostras.
 Et radit humum ipsum. et reges nostras. et sacer
 dotes nostras. in manu regum nostras. et in
 gladium. et in captivitate. in rapinam.
 et in confusiones multas. sicut et idcirco haec.
 Et nunc quoniam peccata. et admonitum sancta est de
 precatio vestra. apud dominum deum nostrum. ut
 dimitterent nobis reliquias. et daret
 pacillum in loco sancto eius. et illuminaret
 oculos nostros deus nostrus. et daret nobis
 vitam modicam misericordie vestrae. quia
 servus sumus. et iniquitate vestra non deliquit
 nos deus nostrus. et inclinauit super nos mi
 sericordiam. coram rege persarum. ut daret
 nobis vitam. et solvaret domum dei nostri.
 et exstrueret solitudines eius. et daret
 nobis partem in iuda et iherusalem. et nunc
 quod dicitur deus post haec. Quia deliquit
 mandata tua. quae praecipisti in manu ser
 vorum tuorum. prophetarum. dicens. terra adque
 vos ingredimini. ut possideatis eam.
 terra inmundata est iuxta inmunditiam
 populorum. ceterarumque. terrarum abominatoe
 eorum. quae repleverunt eam abozre usque
 ad os. in contuminatione sua. Et sic er
 go filias vestras. nederis filias eorum. et
 filias eorum. non accipiamus filias vestras.
 et non quoniam parte eorum. et prophetarum eorum
 usque. ietnu. ut et fortemini. et come

dato non bona deus terre. et heredes habentis
 filios vestros. usque. in seculum. et propterea
 quae venerunt super nos. ioyibus. nostris per
 sumis. et in delicto nostro magno. quia
 tuus deus nostrus. libasti nos de iniquitate
 nostra. et dedisti nobis salutem. sicut est hodie.
 ut non intererimus. et irrita faceremus
 mandata tua. in matrimonium iun
 geremus cum populo abominationum
 istarum. sicut natus est nobis usque. ad anima
 tionem. ne dimitteretis nobis reliquias et sa
 lute. Domine deus israel. iustus tu. quoniam de
 lecti sumus quae saluarem. sicut in die haec.
 Et ecce coram te sumus in delicto nostro. non
 enim stare potest coram te super hoc. sicut
 ergo orante esdra. et implorante eo.
 et fletu et iacente. in templum dei.
 collecti est ad eum de israel. ceteros grandis
 nimis. viros. acimuliez. puerosque.
 et flevit populo multo fletu. et respo
 dit sechemias filius iehel. de filio
 belam. et dixit esdre. et ioseph puerita
 ti sumus idcirco nostrum. et diximus viro
 res alienigenas de populo terre. et nunc
 si est penitentia israel super hoc. peccata
 nius sedus cum domino deo nostro. et pecca
 ni uniuersas viros. et eos quae de his
 nati sunt. iuxta uoluntatem domini. et eos
 quae timent deum nostrum. secundum legem
 fiat. Surge. tuum est deterere. nosque
 erimus tecum. et fortare et fac. Sur
 rexit ergo esdra. et admirauit pro
 pter sacerdotum et leuitarum. et omne
 israel. ut facerent secundum uerbum hoc. et
 iurauerunt. et surrexit esdra ante
 domum dei. et abiit ad cubitulum iohan
 nan. filii eliasub. et ingressus est illud.
 panem non comedit. et aquam non bibit. in

xviii.

2.
gebat enim transgressionem eorum. quod decap
mutate uenerant. Et missa est uox
in iuda et ierusalem. omnibus filiis transmi
grationis. ut congregarentur in ierusalem.
et omnes qui non uenerunt in tribus diebus
iuxta consilium principum et seniorum. aufer
retur uniuersa substantia eius. et ipse abicie
tur de terra transmigrationis. et omne
uenerunt igitur omnes uiri iuda et be
niamin in ierusalem tribus diebus. ipse est
mensis nomis. in festo die men
sis. et sedit omnis populus in platea domi
ni. trementes. pro peccato et pluuio. et sur
rexit esdras sacerdos. et dixit ad eos.
uos transgressi estis. et duxistis uo
res alienigenas. ut adderetis super
delictum israel. Et nunc date confessio
nem domino deo patrum uestrorum. et facite pla
tum eius. et separamini a populo terre. et ab
uocibus alienigenis. Et respondit
uniuersa multitudo. dixitque uoce in
magna. iuxta uerbum tuum ad nos sic
fiat. Verumtamen quia populus multus est
et tempus pluuie. et non sustinemus
stare foras. et opus non est diei unius uel
duorum. uehementer quippe peccatum
in sermone isto. et constituamus principes
in uniuersa multitudine. et omnes iurati
bus nostris. qui duxerunt uoces alieni
genas ueniunt in temporibus statutis.
et cum his seniores per ciuitatem. et ciuita
tem. et iudices eius. donec auertatur ira do
mini. super peccatum hoc. Igitur ionathan
filius asahel. et uaria filius thetue.
et steterunt super hoc. et mesollan.
et seberthai. leuitas adiuuerunt eos.
feceruntque sic filii transmigrationis.
et abierunt esdras sacerdos. et uiri prin

cipes familiarum in domos patrum suorum.
et omnia prouisa sua. Et dederunt in
die primo mensis decima. ut quererent
rem. et animam omnium uiri qui dixerunt
uoces alienigenas. uel addidit per
man mensis primi. et inuenit de filiis
sacerdotum. qui dixerunt uoces alic
nigenas. defilius iosue. filius iosedech.
et fratres eius. maasia. et eliezer. et uiribus.
godolia. et dederunt manus suas in
citerent uoces suas. et pro delicto suo
ariete deouibus offerent. Et defilius
semer. anan. et zebodia. et defilius se
rum. masia. et helia. et semeria. et ierih
el. et ozias. et defilius phesit. helio.
enai. maasia. ismahel. nathmahel. et
cozabeth. et thelela. defilius leuitas.
iozabeth. et semer. et zeleia. ipse est ca
lita. phatana. iuda. et heliezer. et detan
toribus. eliasub. et deamtoribus. sellu.
et thelem. et uiri. et ex israel. defilius pha
ros. remeria. et era. et melchana. et mu
min. et elezer. et melchana. et banana. et
defilius elam. nathana. zacharias.
et nichil. et abdi. et rimoth. et helia. Et
defilius zethua. helio. enai. et isub. ma
thana. et ierimith. et zabeth. et azia.
et defilius bebai. iohanan. anania.
zabbai. arthai. et defilius beninoso
lam. et melluch. et adana. isub. et isai.
et rimoth. et defilius phaeth. moab.
enna. et thalil. banana. maasia. ma
thanas. beselebel. et benmu. et manaf
se. et defilius erem. eliezer. iesne. mel
chana. semeria. simeon. benammi.
moloche. samarias. defilius asom. ma
thua. mathana. mathetha. zabeth.
elphelch. ierimu. manasse. semer. de

filii bani.

ii. Et.

filios bani. maaddi. amram. erubel.
bneas. y baduas. chelau. bami. a
marimuth. mathanai. y usi. y bami.
y bennu. semer. y salmas. y nathan.
y adnas. methne. dabaa. sila. laar.
erel. y selenun. serema. sellun.
amaria. ioseph. de filio nebi. aibel.
mathathas. zabeth. zabina. reddu.
y iohel. bami. omis hi acceperunt
uxores alienigenas. y fuerunt ex his
mulieresq; pepererunt filios.

Verba nemine. f. J. Lu. Helchae.

Et factum est in mense casleu. anno
quicesimo. y ego eram. in susio.
castro. y uenit. amram. unus de
tribus meis. y uari iuda. y interroga
ui eos de iudeis qui remanserant. et
supp. erant. de captiuitate y de ierlm.
y dixerunt mihi qui remanserant. y de
lecti sunt de captiuitate. ibi. in punita
in afflictione magna. o. y iohabrio.
y murus ierlm dissipatus est. y porte
ei combuste sunt igni. cuius. audissem
uili huiusmodi. sed. y fleui. y iua.
diebus multis. y ieiunabam. y orabi
am facie dei celi. y dixi. qd. d. d. te
li. foris magne. atq; tribulio. qui
custodis pactum. y man. cu. his
qui te diligunt. y custodiunt ma
data tua. Fiat. aures tue. audiant
tes. y ocli tui. ut. ut. audias. orone
serui tui. qz. ego. oro. coram. te. ho
die. nocte. y die. p. filio. isrl. seruis
tuis. y cofiteor. p. filio. isrl.
qz. peccauerunt tibi. y ego. y domi
p. mei. peccauimus. uanitate. se
ducti sumus. y non custodiimus man
datum tuum. y terremus. y iudicia

quod precepisti moysi seruo tuo. memē
to ubi quod mandasti moysi famulo
tuo dicens. cum transgressi fueritis.
ego dispygam uos in p. y reitami
in adme. y custodiatis mandata mea.
y faciant ea. y si adducti fueritis ad
extrema celi. in congregabo uos.
y ducam in locum quem elegerim. ut habitet
nomi meum ibi. y in serui tui. y p. s.
tuis. quod redemisti in fortitudine
tua magna. y in manu tua ualida. ob
secro domine sit auris tua adrendens
adorone serui tui. y adorone ser
uorum tuorum. qui uolunt timere nomi
tuum. y dirige seruum tuum hodie. y
da ei misericordiam. an. uis. hunc. ego enim
eram p. interna regis. factum est aut
in mense nisan. anno. xx. artaxerxis
regis. y unum erat an. eius. y ienau
uim. y dedi regi. y eram in langu
duo an. facie eius. dixi. in re. qz.
uultus tuus tristis est. cum te egrotum
non uideam. non est hoc frustra. si mali
nestio quod in corde tuo est. y timui ual
de nimis. y dixi regi. rex ierlm
uive. qz. non mereat uultus meus.
qz. ciuitas domi sepulchrorum. p. r.
mei. deserta. y porte ei combuste sunt
ignem. Et ait mihi rex. p. qua re postu
las. y orni. d. in celi. y dixi ad regem.
si uideret regi bonum. y si placet ser
uus tuus an. facie tua. ut mittas
me in iudeam. ad ciuitatem sepulchri
p. mei. y edificabo eam. dixi. in
rex. y regina. qui sedebat iuxta eum.
ut. ad quod tempus erit iter tuum.
y quoniam reuerteris. y placuit an. uultu
regis. y misit me. y restituit ei temp